

Protokół
z posiedzenia Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej
w dniu 5 kwietnia 2017 r.

PROPONOWANY PORZĄDEK POSIEDZENIA:

1. Otwarcie posiedzenia, przyjęcie porządku.
2. Opiniowanie projektu uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.
3. Sprawozdanie z prac Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego za rok 2016.
4. Sprawy różne.

Ad.1.

Otwarcie posiedzenia, przyjęcie porządku.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, otworzył posiedzenie Komisji, stwierdził quorum i omówił porządek posiedzenia. Pan Przewodniczący poddał pod głosowanie porządek posiedzenia (ZA – 8, PRZECIW – 0, WSTRZYMAŁ SIĘ – 0).

Ad. 2.

Opiniowanie projektu uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, poprosił o zabranie głosu przedstawicieli Wydziału Ochrony Środowiska.

p. o. Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska, pan Łukasz Tekeli, poinformował o zmianach w tekście uchwały w stosunku do tekstu pierwotnego, po konsultacjach z gminami, powiatami oraz mieszkańcami i instytucjami. Wpłynęło 6,5 tysiąca uwag oraz 3 petycje. § 4 w pierwotnej wersji mówił o pierwszeństwie ciepła systemowego lub sieci gazowej i odstępstwach od przyłączania się pod warunkiem niespełniania ekonomicznych lub technicznych uwarunkowań. Co druga uwaga w konsultacjach dotyczyła tego paragrafu (brak spójności z art. 96 ustawy oraz problemy interpretacyjne, np. gdyby mieszkaniec wymienił kocioł na klasę piątą, a potem koło

niego zostałyby wybudowana sieć ciepłownicza, to musiałyby się przyłączyć). Postanowiono zrezygnować z tego zapisu, jest to do doprecyzowania na poziomie krajowym, bo na poziomie województwa nie jest to możliwe do osiągnięcia.

Co do kotłów „automatycznych” i „ręcznych” klasy piątej, ponieważ projekt rozporządzenia Ministra Rozwoju oraz prawo unijne dopuszczają do obrotu kotły „ręczne”, postanowiono nie ograniczać mieszkańców, ponieważ kotły te mają satysfakcjonujące normy emisyjne. Wychodzimy naprzeciw przyzwyczajeniom.

Wcześniej powoływano się na podstawę prawną wynikającą z ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (§ 2) – teraz powołujemy się na Prawo energetyczne. Ustawa dotyczyła tylko paliw węglowych, a my w zakazach i ograniczeniach mówimy również o innych paliwach (węgiel brunatny, biomasa), stąd też musi być odniesienie do podstawy prawnej obejmującej cały katalog paliw stałych.

W konsultacjach pojawiał się argument o niekonstytucyjności nieuwzględnienia kominków, w nowym projekcie kominki są uwzględnione. Od 2022 roku wejdzie w życie rozporządzenie unijne, w związku z tym § 5 jest odzwierciedleniem przepisów unijnych. Jest czas na przygotowanie się do nowych norm, mieszkańcy nie są świadomi, że od 2020-2022 roku nie będzie można kupić kotła poniżej klasy piątej. § 5 jest w całości nowy w tym projekcie.

Zmieniono sformułowania w zakresie zakazów stosowania paliw „odpadowych” (muły, flotokoncentraty) – dodano słowa „oraz mieszanek” po dyskusjach z Jastrzębską Spółką Węglową produkującą koks. Zakazujemy stosowania tych rodzajów paliw, ale nie zakazujemy i nie ograniczamy innych paliw. Na koks i inne paliwa niskoemisyjne ta uchwała nie ma wpływu.

W zapisie dotyczącym drewna zamieniono słowo „drewno” słowem „biomasa”, czyli rozszerzono katalog, bo biomasa to nie tylko drewno, ale także słoma czy pelet. Chodzi też o edukację, bo bardzo wiele osób nie jest świadomych, że spalanie wilgotnego drewna przyczynia się do pogorszenia stanu powietrza oraz skrócenia stanu żywotności urządzenia, w którym spalają zawilgocone drewno. Poza tym nie osiągają pożądanego efektu, bo większość energii wydzielanej podczas spalania wykorzystana jest do odparowania wilgoci z drewna.

Co do dat – uzależnienie terminu wymiany kotła od jego wieku pozostało bez zmian. Były głosy, żeby skrócić ten termin, ale trzeba wziąć pod uwagę produkcję kotłów, aby mogła nadążyć w związku z nadchodzącym popytem. Datą graniczną jest rok 2028, wtedy kotły trzeciej i czwartej klasy będą już zużyte.

Były jeszcze drobne zmiany redakcyjne w podstawach prawnych (nowe teksty jednolite).

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, zapytał o kotły klasy piątej w nowych budynkach (termin).

p. o. Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska, pan Łukasz Tekeli, wyjaśnił, że wynika to z paragrafu mówiącego o wejściu w życie uchwały (1 września 2017 za wyjątkami).

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Tadeusz Gruszka, zapytał, co będzie z tzw. kominkami dekoracyjnymi, używanymi od czasu do czasu. Ponadto zapytał, co w sytuacji, gdy kogoś nie będzie stać na dostosowanie się do wymogów uchwały.

p. o. Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska, pan Łukasz Tekeli, odpowiedział, że § 2 pkt. 2 reguluje kominki – wydzielają ciepło, więc są objęte uchwałą. Przez 5 lat dla użytkownika nie będzie problemu. Potem, jeśli kominek zgodnie z posiadanymi dokumentami, ma sprawność cieplną na poziomie co najmniej 80%, albo zostanie wyposażony w elektrofiltr, będzie mógł być dalej użytkowany.

W uchwale „antysmogowej” nie można zawrzeć elementów ekonomicznych. Z obserwacji wynika, że na poziomie krajowym potrzebne jest rozwiązanie, które podzieliłoby mieszkańców na trzy grupy: tych, których stać na wymianę kotła, tych, którzy mogliby skorzystać z pożyczek czy kredytów oraz najuboższych, którzy nie wymienią kotła ze względu na bardzo niskie dochody. Potrzebne jest działanie systemowe w celu ujednoczenia systemu, aby kierować pieniądze tam, gdzie są największe potrzeby.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Janusz Pasternak, wyraził obawy co do egzekucji przepisów. Określono procentową wilgotność biomasy – jak zamierzamy ją egzekwować, jak udowodnić używanie niewłaściwego nośnika energii? Trzeba badać, żeby komuś udowodnić, że złamał przepis.

p. o. Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska, pan Łukasz Tekeli, odpowiedział, że jeśli chodzi o kwestię kontroli, zgodnie z art. 31 Konstytucji na poziomie prawa miejscowego nie można ograniczyć pewnych praw. Mamy zakaz stosowania, a nie zakaz sprzedaży, który na pewno by to uszczelnił. Będziemy szkolić kontrolerów, na co zwracać uwagę. Paliwa nie są certyfikowane. Potrzebna jest pilna regulacja na poziomie krajowym, która wprowadzi mechanizmy zarówno u użytkownika, jak i u sprzedawcy.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Janusz Pasternak, zapytał czy są rozmowy z jednostkami samorządu terytorialnego, które nie mają służb w postaci straży miejskiej czy gminnej. Czy urzędnicy będą wychodzić i kontrolować? Czy były rozmowy z policją, strażą pożarną?

p. o. Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska, pan Łukasz Tekeli, powiedział, że zostanie zorganizowane szkolenie dla przedstawicieli straży oraz urzędników, które dostarczy metodologii kontroli. Będzie to pod koniec roku. W oparciu o uchwałę będą organizowane spotkania konsultacyjne dotyczące kontroli również z policją czy strażą pożarną. Niektóre gminy mogłyby podjąć współpracę z policją, są takie możliwości.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Janusz Pasternak, zapytał czy były kontakty z izbami inżynierów budownictwa, którzy projektują obiekty. Już na etapie projektowania powinna być świadomość istnienia tej uchwały.

p. o. Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska, pan Łukasz Tekeli, powiedział, że odbyło się spotkanie z Wojewódzkim Inspektorem Nadzoru Budowlanego, który zwrócił uwagę na konieczność informowania cechów, architektów, którzy projektują, i takie działanie jest przewidziane.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pani Małgorzata Zarychta-Surówka, zwróciła uwagę na kwestie interpretacji uchwały i na to, czy uzasadnienie do uchwały będzie wyczerpywało wszystkie wątpliwości. Czy powstaną inne dokumenty, które będą doprecyzowywać te zapisy.

p. o. Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska, pan Łukasz Tekeli, wyjaśnił, że trwają prace nad poradnikiem, który będzie zawierał informacje, czego dotyczy uchwała, i od kiedy obowiązuje (coś w rodzaju antysmogowego „ABC” – pytania i odpowiedzi prostym językiem dla mieszkańca). Rozpropagowaniem mogłyby się zająć OSP, kominiarze, harcerze, działkowcy, kościoły – jest mnóstwo kanałów dystrybucji. Jak w przypadku każdego prawa, i tak będą zapytania od producentów paliw, producentów kotłów i zwykłych mieszkańców, nie da się tego uniknąć.

Zastępca Przewodniczącego Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Józef Kubica, podziękował całemu zespołowi za ogrom pracy nad projektem tej uchwały. Wyraził także pogląd, że wskaźniki procentowe nie będą zrozumiałe. Być może należałoby się zastanowić nad zmianą treści § 6, pkt. 4 na „biomasy stałej jako frakcji powietrzno-suchej” (jest to termin naukowy, oznacza nawet mniej niż 18%, do 30%, jest to bezpieczne dla środowiska).

p. o. Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska, pan Łukasz Tekeli, powiedział, że ten zapis ma mieć też wymiar edukacyjny. Wartość opałowa drastycznie spada z każdym procentem wilgoci. Trzeba pokazać ten pułap. Dla mieszkańca proponowany zapis „frakcja powietrzno-sucha” nie będzie czytelny, 20% będzie bardziej trafiać do mieszkańców.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Tadeusz Gruszka, zapytał, czy rozważano możliwość używania dotychczasowych kotłów do momentu ich naturalnego zużycia.

p. o. Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska, pan Łukasz Tekeli, wyjaśnił, że były nad tym dyskusje, ale wrodzona umiejętność Polaków naprawy wszystkiego spowodowałaby, że kotły byłyby ciągle regenerowane. Ze względu na to trzeba było dokonać zdecydowanego cięcia.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, podziękował całemu zespołowi za pracę przy projekcie i wobec braku dalszych pytań poddał pod głosowanie omawiany projekt uchwały (ZA – 6, PRZECIW – 0, WSTRZYMAŁ SIĘ – 3).

Ad. 3.

Sprawozdanie z prac Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego za rok 2016.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, poprosił przedstawicieli Wydziału Ochrony Środowiska o prezentację sprawozdania.

p. o. Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska, pan Łukasz Tekeli, oraz **Zastępcy Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska, pan Witold Klimza, pani Katarzyna Konieczny i pani Ewa Owczarek-Nowak**, omówili przygotowaną prezentację w zakresie nadzorowanych przez siebie referatów.

Wydruk prezentacji stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

p. o. Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska, pan Łukasz Tekeli, przekazał na ręce swoich Zastępców podziękowania za całoroczną pracę.

Ad. 4.

Sprawy różne.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, przedstawił korespondencję dotyczącą zmiany ustawy Prawo ochrony środowiska, a także raport z kontroli NIK dotyczącej eliminacji niskiej emisji.

Pan Przewodniczący przypomniał o kolejnym posiedzeniu Komisji 19 kwietnia i wskutek wyczerpania porządku obrad zakończył posiedzenie Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Bronisław Karasek

Przewodniczący
Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej

Protokół sporządziła
Ewa Blondzik